

A Tale of two Souls

A Comprehensive Guide to the Tanya

~ ~ ~

Chapter 1 - Lesson 1 - Class 4

FIVE CATEGORIES WITHIN THE JEWISH PEOPLE *Redefining the make-up of the Jewish Personality*

Editor In Chief: Rabbi Yosef Yitzchak Jacobson
Editor: Rabbi Chaim Israel Sperlin

~ ~ ~

Index:

1. Class Summary (p. 2)
2. Dictionary of Terms (p. 2)
3. Sources (p. 3-8)
4. Questions and Exercises (p. 9)
5. Reflections (p. 9)
6. Text of Tanya (p. 10-14)

Dedicated by the Boymelgreen Family

Published and Copyrighted by TheYeshiva.net

A Tale of Two Souls

1. Class Summary

The Alter Rebbe embarks on his philosophical and psychological journey, by questioning and then redefining the terms “Tzaddik,” “Banuni” and “Rasha” -- the righteous, ordinary and wicked human beings, frequently quoted in Torah literature.

Scanning in the opening of the first chapter of Tanya the entire corpus of Talmud, Zohar, and code of Jewish law, the author shows the many contradictions as to the definition of the above titles. These questions and inconsistencies lead him to a new definition of the three personalities. At last it turns out that the dramatic distinction between these titles is not about external behavior, but rather about their internal experiences and emotions. The tzaddik and the banuni may be externally identical, yet a great gulf divides them.

It is here that we are introduced to the first major message of the Tanya: Judaism is much more than behavior; it is about a comprehensive internal experience, encompassing the soul, mind and heart of the person. Even if I am perfectly righteous in my behavior, I may not yet pass the litmus test set forth in the Tanya, and may still be defined as Banuni, as the “intermediate” person.

2. Dictionary

Tzadik-Banuni-Rasha

צדיק – בינוני – רשע

These three titles can be understood in three ways:

1) *At time of judgment:*

“Tzadik” is a person deemed righteous in judgment, because the majority of his actions are mitzvos. The Rasha is the person who has more sins than mitzvos. Banuni is the term in the case when they are equal. (Maimonides explains in the laws of Teshuvah that this based not on quantity, but also on quality and circumstances. Sometimes one mitzvah overrides hundreds of sins.)

2) *For the Halachik definition:*

The Tzadik is the man who does not transgress the word of G-d in his or her actual behavior. He loses this title, and is instantly deemed a “Rasha” if he commits even a single sin and does not repent. There’s is no middle ground of “Banuni” in Halacha.

3) *On a core level:*

The Tzadik’s inner and outer character is in-tuned with G-d. His animal and divine-soul are in full synchronization. The Rasha is the man whose actual behavior is in dissonance with his divine soul. In the Tanya, Rabbi Schneur Zalman placed as his ideal human being a new spiritual model whom he called “the Banuni,” or “the possible man.” The Banuni is a man whose inner character often resembles that of the Rasha, consisting of the good/evil dichotomy that is the original natural state of every human. But the Banuni’s behavior is as flawless as the Tzadik’s.

A Tale of Two Souls

Lesson 1

Chapter 1

Class 4

2. Sources

2. מקורות

<p><u>Talmud Nidah</u> 30b</p> <p>Rabbi Simlai stated: What is a fetus compared to in the womb of its mother?... a light burns above his head, he gazes and sees from one end of the world to the other... and he is taught the entire Torah...</p> <p>And he does not leave the womb until he is administered an oath... What is the oath he is administered? Be righteous and be not wicked. Even if the whole world tells you that you are righteous, regard yourself as wicked. And you should know that G-d is pure, and His angels are pure, and the soul He has placed in you is pure. If you guard it in purity, fine. If not, I will take it from you.</p>	<p><u>מסכת נדה</u> ל, ב</p> <p>דרש רבי שמלאי, למה הולד דומה במעי אמו?... נר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו... ומלמדין אותו כל התורה כולה. ואינו יוצא משם עד שמשביעין אותו... ומה היא השבועה שמשביעין אותו? תהי צדיק ואל תהי רשע. ואפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרשע. והוי יודע שהקב"ה טהור ומשרתיו טהורים ונשמה שנתן בך טהורה היא אם אתה משמרה בטהרה מוטב ואם לאו הריני נוטלה ממך.</p>
<p><u>Ethics of the Fathers</u> 2, 13</p> <p>Rabbi Shimon said: Be scrupulous in the reciting of the Shema and in prayer... And be not wicked in your own estimation.</p>	<p><u>פרקי אבות</u> ב, יג</p> <p>רבי שמעון אומר, הוי זהיר בקריאת שמע ובתפילה... ואל תהי רשע בפני עצמך.¹</p>
<p><u>Talmud Berachot</u> 7a</p> <p>Moses requested from G-d three things and they were all granted... He asked to understand the ways of G-d. Moses said, "Master of the Universe, why do some righteous people have a good life while other righteous people have a bad life; and some wicked people have a good life while other wicked people have a bad life?" He (G-d) replied: "Moses! A righteous man who has a good life is because he is a "complete Tzadik." The one who has a bad life is because he is an "incomplete Tzadik." An evil person (Rasha) who has a good life it is because he is not a "complete Rasha", while the one who has a bad life is because he is a "complete Rasha"."</p>	<p><u>מסכת ברכות</u> ז, א</p> <p>שלשה דברים בקש משה מלפני הקב"ה ונתן לו... בקש להודיעו דרכיו של הקב"ה. אמר לפניו רבש"ע! מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו; יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו? אמר לו, משה! צדיק וטוב לו - צדיק גמור. צדיק ורע לו - צדיק שאינו גמור. רשע וטוב לו - רשע וטוב לו - רשע שאינו גמור. רשע ורע לו - רשע גמור.²</p>

¹רש"י: "אל תעשה דבר שהיום או למחר תעשה אתה את עצמך רשע ותאמר למה עשיתי רשע זה". רע"ב: "אל תהי רשע בדבר זה שתפרוש מן הצבור ותעמוד בפני עצמך". והרמב"ם פירש, אל תהי רשע בעיניך כלומר לא תחזיק עצמך כרשע, שמתוך כך אתה יוצא לתרבות רעה לגמרי.

A Tale of Two Souls

Lesson 1

Chapter 1

Class 4

<p>Zohar Vol. 2 117b</p> <p>A “tzadik vera lo” [a tzadik with evik in him] is rooted in “the tree of knowledge of good and bad.”</p> <p>Why is he then called a Tzadik, since he has evil within him? Since the good is in control he is called a “tzadik and the bad is <i>his</i>”, meaning, the bad within him is fully under his control.</p> <p>A “rasha vetov lo” why is he called a rasha [since he has good]? because his evil inclination has become his leader, and the good is subservient and under the control of the evil, like a servant under his master.</p>	<p>זהר חלק ב פרשת משפטים, רעיא מהימנא, דף קיז, ב</p> <p>וצדיק ורע לו מסטרא דעץ הדעת טוב ורע. ואמאי אתקרי צדיק בתר דרע לו דאיהו יצר הרע? אלא בגין דטוב שליט עליה אתקרי צדיק ורע לו, דההוא רע איהו תחות רשותיה. רשע וטוב לו אמאי אתקרי רשע? בגין דאיהו אסתלק למהוי רישא יצר הרע דיליה וטוב איהו תחות רשותיה כעבדא תחות רביה.</p>
<p>Talmud Berachos 61b</p> <p>We have learned, Rabbi Yossi Haglili said, righteous men are ruled by their good inclination, as the verse states (Psalms 109) “My heart [negative inclination in the heart] is slain within me.” Wicked people are ruled by their evil inclination like it states (Psalms 36) “The word of the transgression to the wicked man, in the midst of my heart, is that there is no fear of God before his eyes.” Intermediary men are ruled by both inclinations, like it states (Psalms 109) “He will stand to the right of the needy to save [him] from those who judge his soul.”</p> <p>Raba said “for example, I am an intermediary man.” Abaye said to him “Master, you make it impossible for any creature to live!”</p>	<p>מסכת ברכות סא, ב</p> <p>תניא רבי יוסי הגלילי אומר: צדיקים יצר טוב שופטן שנאמר (תהילים קט) ולבי חלל בקרבי. רשעים יצר רע שופטן שנאמר (תהילים לו) נאם פשע לרשע בקרב לבי אין פחד אלהים לנגד עיניו.</p> <p>בינונים זה וזה שופטן שנאמר (תהילים קט) יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו.</p> <p>אמר רבא כגון אנו בינונים³. אמר ליה אביי לא שביק מר חיי לכל בריה.</p>
<p>Talumud, Bava Basra 16a</p> <p>Rava said, Job attempted to clear the entire world from heavenly judgment.</p> <p>Job said “Master of the universe, you created the bull with cloven hooves, the donkey</p>	<p>מסכת בבא בתרא טז, א</p> <p>אמר רבא בקש איוב לפטור את כל העולם כולו מן הדין.</p>

² ראה מהרש"א שם: “על כן רע לו על מיעוט עוונותיו כדי לזכותו בעולם הבא, ולהיפך ברשע גמור טוב לו בעולם הזה... ולטרדו מעולם הבא.”

³ כן הוא, “רבה”, לפי גירסת רבינו חננאל שם.

A Tale of Two Souls

Lesson 1

Chapter 1

Class 4

<p>without cloven hooves. You created paradise and You created purgatory. You created righteous men and you created evil men. Who can restrain You?!" [If you want someone to be evil, no one can stop it.] Job's contemporaries answered him... "G-d created the evil inclination and created the Torah to refine it."</p>	<p>אמר לפניו רבוננו של עולם בראת שור פרסותיו סדוקות בראת חמור פרסותיו קלוטות. בראת גן עדן בראת גיהנם בראת צדיקים בראת רשעים. מי מעכב על ידך?⁴ ומאי אהדרו ליה חבריה.... ברא הקדוש ברוך הוא יצר הרע ברא לו תורה תבלין.</p>
<p><u>Talmud Nidah</u> 16b For Rabbi Chaanina the son of Papa made the following exposition: 'Night' is the name of the angel who is in charge of conception, and he takes up a drop of reproductive liquid and places it in the presence of G-d, saying, 'Master of the universe, what shall be the fate of this drop? Shall it produce a strong man or a weak man, a wise man or a fool, a rich man or a poor man?' Whereas 'wicked man' or 'righteous one' he does not mention.</p>	<p><u>מסכת נדה</u> טז, ב דדריש ר' חנינא בר פפא אותו מלאך הממונה על ההריון לילה שמו. ונוטל טפה ומעמידה לפני הקב"ה ואומר לפניו רבש"ע טפה זו מה תהא עליה? גבור או חלש חכם או טיפש עשיר או עני ואילו רשע או צדיק לא קאמר.</p>
<p><u>Talmud Bava Metziah</u> 86b They were disputing in the Heavenly Academy thus: If the bright spot [on the skin of a leper] preceded the white hair, he is unclean; if the reverse, he is clean. If [the order is] in doubt — the Holy One, blessed be He, ruled, He is clean; while the entire Heavenly Academy maintained, He is unclean. Who shall decide it? said they. — Rabbah son of Nachmani; for he said, I am pre-eminent in the laws of leprosy and tents. A messenger was sent for him, but the Angel of Death could not approach him, because he did not interrupt his studies [even for a moment]. In the meantime, a wind blew and caused a</p>	<p><u>מסכת בבא מציעא</u> פו, ב קא מיפלגי במתיבתא דרקיעא אם (ויקרא יג, ב) בהרת קודמת לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק הקב"ה אומר טהור וכולהו מתיבתא דרקיעא אמרי טמא. ואמרי מאן נוכח נוכח רבה בר נחמני דאמר רבה בר נחמני אני יחיד בנגעים אני יחיד באהלות. שדרו שליחא בתריה לא הוה מצי מלאך המות למקרב ליה מדלא הוה קא פסיק פומיה מגרסיה. אדהכי נשב זיקא ואויש ביני קני סבר גונדא דפרשי הוא אמר תינח נפשיה דההוא גברא ולא</p>

⁴במהרש"א שם, שאיוב דיבר כפירה, ולא נקט כן רבינו הזקן.

A Tale of Two Souls

Lesson 1

Chapter 1

Class 4

<p>rustling in the bushes, when he imagined it to be a troop of soldiers. 'Let me die,' he exclaimed, 'rather than be delivered into the hands of the State.'</p> <p>As he was dying, he exclaimed, 'Clean, clean!'</p> <p>When a Heavenly Voice cried out, 'Fortunate are you, Rabbah son Nachmani, whose body is pure and whose soul had departed in purity!'</p>	<p>ימסר בידא דמלכותא. כי הוה קא ניחא נפשיה אמר טהור טהור. יצאת בת קול ואמרה אשריך רבה בר נחמני שגופך טהור ויצאתה נשמתך בטהור.</p>
<p><u>Talmud Kidushin</u> 49b [If a man says to a woman: "You are betrothed to me] On the condition that I am a Tzadik," even if he is a complete Rasha she is betrothed to him, for maybe he repented in his mind.</p> <p><u>Or Zorua</u> by Rabbi Yitzhak ben Moshe, 13th century, Vienna. Section 112</p> <p>As soon as one repents he is deemed a complete Tzadik. Proof for this can be derived from the law, "If one betroths a woman on condition he is righteous she is betrothed," for perhaps he repented in his mind, though we know he was a complete rasha.</p>	<p><u>מסכת קידושין</u> מט, ב המקדש את האשה על מנת שאני צדיק אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה בדעתו</p> <p><u>אור זרוע</u> לר' יצחק בן משה מווינה סימן קיב</p> <p>...מיד כשהרהר תשובה הרי הוא כצדיק גמור לכל התורה כולה... וראיה לדבר דאמרינן פ' האיש מקדש על מנת שאני צדיק אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה ואע"פ דידיעין ביה דרשע גמור.</p>
<p><u>Ramabam</u> Laws of Witnesses ch. 10</p> <p>1. Reshaim are biblically disqualified to testify, as the verse states "do not place your hand with a rasha to be a false witness"....</p> <p>2. Who is considered a rasha? Anyone who has transgressed a prohibition that deserves lashes is considered a rasha and unqualified [as a witness], for the Torah calls the person sentenced to lashes a rasha, as it states "and it shall be, if rasha has incurred [the penalty of] lashes". It goes without saying that a person liable to the death penalty is rendered unqualified, as it states "You shall not accept ransom for the life of a murderer, who is [rasha] guilty and liable to death."</p>	<p><u>רמב"ם</u> הלכות עדות פרק י'</p> <p>א. הרשעים פסולין לעדות מן התורה שנאמר אל תשת ירך עם רשע להיות עד חמס....</p> <p>ב. אי זהו רשע כל שעבר עבירה שחייבין עליה מלקות זהו רשע ופסול. שהרי התורה קראה למחוייב מלקות רשע שנאמר והיה אם בן הכות הרשע.</p> <p>ואין צריך לומר מחוייב מיתת בית דין שהוא פסול שנאמר אשר הוא רשע למות:</p>

A Tale of Two Souls

Lesson 1

Chapter 1

Class 4

<p><u>Talmud Yevamot</u> 20a</p> <p>Abaye said “anyone who fulfills the words of the Sages is deemed holy.” Rava said to him “Does this mean that someone who does not fulfill their words is not deemed holy, but he not deemed wicked as well”? [Certainly, such a person is deemed a rasha.]</p>	<p><u>מסכת יבמות</u> כ, א</p> <p>אמר אבבי כל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש. א"ל רבא וכל שאינו מקיים דברי חכמים קדוש הוא דלא מיקרי, רשע נמי לא מיקרי?!?</p>
<p><u>Talmud Niddah</u> 12a</p> <p>...Because I maintain that whosoever observes the enactments of the Sages may be described as virtuous. Said Raba: Would then one who does not observe the enactments of the Sages merely lose the designation of virtuous man but would not be called wicked? [Certainly that is not the case!]</p>	<p><u>מסכת נדה</u> יב, א</p> <p>...שאני אומר כל המקיים דברי חכמים נקרא צנוע. אמר רבא ושאינו מקיים דברי חכמים צנוע הוא דלא מקרי, הא רשע לא מקרי?!?</p>
<p><u>Talmud Shavuot</u> 39b</p> <p>With all sins of the Torah that an individual transgresses does the remainder of the community not suffer? The verse states, “Man will stumble due to the sin of his brother,” this teaches us that all of Israel are guarantors for each other? There it is referring to a situation that the community has the ability to protest but they did not protest [hence they share the responsibility.]</p>	<p><u>מסכת שבועות</u> לט, ב</p> <p>וכל עבירות שבתורה מכל העולם לא? והכתיב (ויקרא כו, לו) וכשלו איש באחיו איש בעון אחיו, מלמד שכל ישראל ערבים זה בזה? התם שיש בידם למחות ולא מיחו.</p>
<p><u>Talmud Sanhedrin</u> 99a</p> <p>“He disgraced the word of G-d”... Rabbi Nehorae says, this refers to someone who has the opportunity to occupy himself with Torah study, but doesn’t.</p>	<p><u>מסכת סנהדרין</u> צט, א</p> <p>‘כי דבר ה' בזה' (במדבר טו, לא)... ר' נהוראי אומר כל שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק.</p>

A Tale of Two Souls

<p>Zohar Vol. 3 p. 231a</p> <p>Rabbi Hamnuna said to Elijah: We have learned there are wicked who prosper and righteous who suffer. Why? [Rabbi Hamnunah explained:] A righteous man who has only a few sins, G-d penalizes him in this world [so he can enjoy full bliss in the world to come], thus he suffers in this world; the wicked who has many sins but few merits, G-d rewards in this world, hence he enjoys this world.</p> <p>Elijah responded to him: [You are mistaken, for] the decrees of G-d are ancient and deep [and we do not understand the reasons of G-d.] One reason may be this: When G-d wants to grant forgiveness to the sins of the world, He strikes its arms [the tzaddikim who hold up the world], and all get cured.</p>	<p>זוהר חלק ג פרשת פינחס דף רלא, א</p> <p>יומא חד אשכחיה רב המנונא לאליהו, א"ל ודאי תנינן דאית צדיק ורע לו רשע וטוב לו.</p> <p>אמר צדיק כל שממועטין לו חובותיו נותנין לו בעולם הזה חובו ועל כן צדיק ורע לו וכל שמרובין עוונותיו וממועטין זכותיו נותנין לו שכרו בעולם הזה רשע וטוב לו.</p> <p>א"ל דינוי דמארי עלמא עתיקין (ס"א עמיקין). אבל בשעתא דבעי קודשא בריך הוא לכפרא חובין דעלמא אלקי בדוועא דלהון ואסי לכלהו,</p>
<p>Zohar Volume 2, p. 47b</p> <p>"The heavens and the earth and all their hosts were completed [on the seventh day.]" The heavens and earth symbolize the written and oral Torah; all their hosts refer to the details of Torah, faces of Torah, for there are seventy facets (ways of interpretation) for the Torah.</p>	<p>זוהר חלק א פרשת בראשית מז, ב</p> <p>ויכולו השמים והארץ... עובדא ואומנותא דתורה שבכתב ועובדא ואומנותא דתורה שבעל פה. וכל צבאם... וכל צבאם אלין פרטי דאורייתא, אפין דאורייתא, שבעים פנים לתורה.</p>

A Tale of Two Souls

3. Questions and Exercises:

1. Should one consider himself/herself essentially a “good person” or a “bad person,” who needs to become better? What is a truer and more productive way of living? What are the pros and cons of each side?
2. Honestly, do you consider yourself a “good person” or a “bad person?”
3. What are the five categories of Jews? How would you define each?
4. What is the Alter Rebbe attempting to get at via his long analysis in the opening of chapter 1 of the Tanya?
5. Why do bad things happen to good people?
6. What is humility? When Rabah said that he is a banuni was he being humble?
7. Was Job correct when he told G-d, “You have created righteous and wicked people?” Is a person’s behavior predetermined by genetic makeup?
8. What is the pre-Tanya definition of tzadik, banuni and rasha?
9. What is their post-Tanya definition?
10. In what category did you perceive yourself before opening the Tanya? And now?

4. Reflections:

1. Why did the Alter Rebbe choose to start his book with the word “Tanya”, when he quotes a statement which is not a bereisa? (ספר השיחות תנש"א ח"א עמוד 189)
2. What's the acronym of the word תניא? (ספר המאמרים תש"ה עמוד 193)
3. Why would the Neshama need an oath, isn't that what it *wants* to do?
(ספר המאמרים מלוקט ח"ג ע' רצה)
4. Was it Rava or Raba who called himself a banuni?
5. Why is the transgression of a Mitzvas Aseh a כל שכן and a קל וחומר? (Reshimos)
6. Why does the Alter Rebbe learn it from a ק"ו if it's a clear Gemarah?
(אגרות קודש ח"ד ע' קפ ואילך)

A Tale of Two Souls

6. Text of Tanya (“Lessons In Tanya”)

תניא בסוף פרק ג' דנדה: משביעים אותו

We have learned (Niddah, end of ch. 3):¹ “An oath is administered to him:

תהי צדיק ואל תהי רשע, ואפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרשע

‘Be righteous and be not wicked; and even if the whole world judging you by your actions tells you that you are righteous, regard yourself as wicked.’”

וצריך להבין, דהא תנן אבות פרק ב' : ואל תהי רשע בפני עצמך

This requires to be understood, for we have learned in the Mishnah [Avot, ch. 2],² “Be not wicked in your own estimation.”

וגם אם יהיה בעיניו כרשע ירע לבבו ויהיה עצב

Furthermore, if a person considers himself wicked, he will be grieved at heart and depressed,

ולא יוכל לעבוד ה' בשמחה ובטוב לבב

and consequently will not be able to serve G-d joyfully and with a contented heart;

ואם לא ירע לבבו כלל מזה

while if his heart will not be at all grieved by this self-appraisal,

יכול לבוא לידי קלות חס ושלום

he may be led to irreverence, G-d forbid, by such an attitude, with sin perturbing him not at all.

For although his original resolve that being wicked will not perturb him stems only from his sincere desire to serve G-d with joy, yet such a resolution may very well lead to a situation where wickedness will truly not disturb him.

אך הענין

However, the [above] matter will be more clearly understood after a preliminary discussion of the true meaning of “righteous” and “wicked”.

כי הנה מצינו בגמרא ה' חלוקות: צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו

We find in the Gemara⁴ five distinct types: a righteous man who prospers, materially as well as spiritually — he knows only good; a righteous man who suffers, in both a material as well as spiritual sense: spiritually, he has not yet vanquished all his evil, and in the material sense too he is wanting;

A Tale of Two Souls

Lesson 1

Chapter 1

Class 4

רשע וטוב לו, רשע ורע לו, ובינוני

a wicked man in whom there is some good and who prospers; a wicked man who suffers spiritually and materially; and an intermediate man — the Beinoni.

ופירשו בגמרא: צדיק וטוב לו — צדיק גמור

The Gemara explains: “the righteous man who prospers” is the consummate lit., “complete” tzaddik;

Once he has achieved this level, physical suffering — to cleanse the soul from the impurities of sin — is unnecessary; he therefore prospers materially as well.

צדיק ורע לו — צדיק שאינו גמור

the “righteous man who suffers” is the imperfect lit., “incomplete” tzaddik.

וברעיא מהימנא פרשת משפטים פירש: צדיק ורע לו — שהרע שבו כפוף לטוב

In Ra'aya Mehemna (Parshat Mishpatim)⁵ it is explained that “the righteous man who suffers” is one whose evil nature is subservient to his good nature.⁶

ובגמרא סוף פרק ט' דברכות: צדיקים יצר טוב שופטן כו', רשעים יצר הרע שופטן

In the Gemara (end of ch. 9 of Berachot⁷) [it is stated] that the righteous are “judged” i.e., motivated and ruled by their good nature, their good nature having the final say; the wicked are judged i.e., motivated and ruled by their evil nature, their evil nature having the final say;

בינונים זה וזה שופטן וכו'

intermediate men are “judged” by both the good and evil nature.⁸

אמר רבה: כגון אנא בינוני. אמר ליה אביי: לא שביק מר חיי לכל בריה וכו'

Rabbah declared: “I, for example, am a ‘Beinoni.’” Said Abbaye to him, “Master, you make it impossible for any creature to live.”

ולהבין כל זה באר היטב

To understand all the aforesaid clearly [an explanation is called for].

וגם להבין מה שאמר איוב בבא בתרא פרק א' : רבנו של עולם, בראת צדיקים בראת רשעים כו'

And also to understand the statement of Job [Bava Batra ch. 1]¹⁰: “L-rd of the Universe! You have created righteous men, You have created wicked men,....”

והא צדיק ורשע לא קאמר

A Tale of Two Souls

Lesson 1

Chapter 1

Class 4

for He does not decree [which persons are to be] righteous and wicked.

וגם להבין מהות מדריגת הבינוני

We must also understand the essential nature (mahut) of the rank of the Beinoni.

The mahut of a tzaddik is righteousness; the mahut of the wicked man is evil. What is the mahut — the essential nature — of the Beinoni?

שבדאי אינו מחצה זכיות ומחצה עוונות, שאם כן איך טעה רבה בעצמו לומר שהוא בינוני

He is certainly not one whose deeds are half virtuous and half sinful; for if this were so, how could Rabbah err in [classifying] himself as a Beinoni?

ונודע דלא פסיק פומיה מגירסא, עד שאפילו מלאך המות לא היה יכול לשלוט בו

— when it is known that his mouth never ceased studying [the Torah], so much so that even the Angel of Death had no dominion over him.¹³

Such was Rabbah's diligence that he did not neglect his studies for even one moment. Qualitatively too, his learning was on so high a plane that the Angel of Death was unable to overpower him.

ואיך היה יכול לטעות במחצה עוונות, חס ושלום

How, then, could he err in considering that half his deeds were sinful, G-d forbid?

ועוד, שהרי בשעה שעושה עוונות נקרא רשע גמור

Furthermore, when can a person be considered a Beinoni? For at the time one sins until he repents he is deemed completely wicked,

ואם אחר כך עשה תשובה נקרא צדיק גמור

(and if he was sinful and then repented, thus ceasing to be wicked, he is deemed completely righteous¹⁴).

ואפילו העובר על איסור קל של דברי סופרים מקרי רשע, כדאיתא בפרק ב' דיבמות ובפרק קמא דנדה

Even he who violates a minor prohibition of the Rabbis is termed wicked, as is stated in Yevamot, ch. 2,15 and in Niddah, ch. 1.16

ואפילו מי שיש בידו למחות ולא מיחה נקרא רשע בפרק ו' דשבועות

Moreover, even he who himself does not sin, but has the opportunity to forewarn another against sinning and fails to do so is termed wicked [Shevuot, ch. 617].

A Tale of Two Souls

Lesson 1

Chapter 1

Class 4

וכל שכן וקל וחומר במבטל איזו מצות עשה שאפשר לו לקיימה

All the more so he who neglects any positive law which he is able to fulfill,

כמו כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק

for instance, whoever is able to study Torah and does not do so,

שעליו דרשו רבותינו ז"ל: כי דבר ה' בזה וגו' הכרת תכרת וגו'

to whom our Sages¹⁸ have applied the verse,¹⁹ "Because he has despised the word of the Lord (i.e., the Torah), [that soul] shall be utterly cut off..."

ופשיטא דמקרי רשע טפי מעובר איסור דרבנן

It is thus plain that such a person is called wicked, more so than he who violates a prohibition of the Sages.

ואם כן על כרחך הבינוני אין בו אפילו עון ביטול תורה

This being so, we must conclude that the Beinoni is not guilty even of the sin of neglecting to study Torah;

a sin most difficult to avoid, and counted among those sins that people transgress daily.²⁰

ומשום הכי טעה רבה בעצמו לומר שהוא בינוני

This is why Rabbah mistook himself for a Beinoni.

Since a *Beinoni* is innocent even of neglecting Torah study, Rabbah could [mistakenly] consider himself a *Beinoni*, even though he scrupulously observed even the most minor commandments and never ceased from his studies.

הגהה

ומה שכתוב בזהר חלק ג' דף רל"א: כל שממועטין עונותיו וכו' —

NOTE

As for what is written in the Zohar III, p. 231: "He whose sins are few [is classed as a 'righteous man who suffers'],"

implying that even according to the *Zohar* the meaning of a "righteous man who suffers" is one who does have sins, albeit few; and if so, a *Beinoni* must be one who is in part virtuous and in part sinful,

A Tale of Two Souls

היא שאלת רב המנונא לאליהו

this is the query of Rav Hamnuna to Elijah.

אבל לפי תשובת אליהו שם הפי' צדיק ורע לו הוא כמ"ש בר"מ פרשה משפטים דלעיל

But according to Elijah's answer [ibid.], the meaning of a "righteous man who suffers" is as stated in Ra'aya Mehemna on Parshat Mishpatim, quoted above,²¹ i.e., that the "righteous man who suffers" is one whose evil nature is subservient to his good nature.

ושבעים פנים לתורה

And the Torah has seventy facets (modes of interpretation).²²

FOOTNOTES

1. Niddah 30b.
2. Avot 2:13.
3. The apparent contradiction between the two statements is resolved in ch. 13. See also chs. 14, 29 and 34.
4. Berachot 7a.
5. Zohar II, 117b.
6. This is an alternative interpretation of the words ורע לו which may be rendered literally as "evil [belongs] to him"; i.e., he is master of the evil nature in him.
7. 61b.
8. See beginning of ch. 9, and ch. 13.
9. Berachot 18b.
10. Bava Batra 16a.
11. Niddah 16b.
12. The question is answered in ch. 14 and ch. 27.
13. See Bava Metzia 86a.
14. The Rebbe notes that although the Gemara in Kiddushin 49b indicates only that the penitent sinner is considered a *tzaddik*, it is explicitly stated in *Or Zarua*, sec. 112, that he is considered a *tzaddik gamur*.
15. 20a.
16. 12a.
17. 39b.
18. Sanhedrin 99a.
19. Bamidbar 15:31.
20. See below, end of ch. 25.
21. Zohar II, 117b.
22. *Otiot de Rabbi Akiva*; comp. *Bamidbar Rabbah* 14:12.

Translated from Yiddish by Rabbi Levy Wineberg and Rabbi Sholom B. Wineberg. Edited by Uri Kaploun.
Published and copyright by Kehot Publication Society, all rights reserved.